

СИЛАБУС

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра філософії імені професора В.Г.Скотного

Назва курсу	Філософія особистості	
Викладач		Возняк Володимир Степанович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
Контактний тел...	050-1864863	
E-mail	volodimir.voznyak@gmail.com	
Консультації	Консультації – в день проведення лекцій або практичних занять, можливі консультації on-line через Skype або подібні ресурси	

1. Коротка анотація курсу

Дисципліна «Філософія особистості» є вибірковою, основними методами навчання якої є дискусійно-діалогічний та пошуково-евристичний. Саме цей здатне вводити слухачів у філософську проблематику особистості. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та цілі курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у аспірантів розуміння загальних закономірностей співвідношення психогенезу, філогенезу та онтогенезу у становленні особистості, зокрема, розуміння відмінностей між методологічними проблемами психології та філософськими принципами обґрунтування змістовних, мотиваційних, трансформаційних та проєкційних визначень людини у її становленні як особистості.

Цілі: філософсько-методологічне забезпечення науково-професійної діяльності аспірантів, глибоке проникнення у методологію сучасної психології у її зіставленні з філософською методологією, орієнтація на професійному рівні у проблематиці природи особистості та шляхів її становлення.

3. Формат курсу – Очний.

4. Результати навчання:

- концептуальні знання основних класичних та сучасних філософських концепцій та парадигм і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук, методології історико-

філософського дискурсу, з метою осмислення та розв'язання дослідницьких проблем;

- знання основних вимірів особистості та шляхів її самовизначення;
- уміння інтегрувати зміст історико-філософських та соціально-філософських ідей у контекст осмислення та розв'язання актуальних теоретичних і практичних проблем сучасності і, зокрема, українського суспільства;
- уміння розробляти методологічні схеми та пізнавальні засоби, що властиві обраній філософській спеціальності, застосовувати їх для ефективного вирішення пізнавальних задач;
- уміння демонструвати спеціалізовані знання в межах певної філософської проблематики, сполучати системну обізнаність з відповідною спеціальною (науково-дослідницькою) літературою;
- уміння критично працювати з філософськими текстами, застосовувати різні методи їх аналізу та інтерпретації.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття	30
самостійна робота	90

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2916-1019	1	філософія	2	вибірковий

7. Пререквізити: Необхідні обов'язкові попередні – усі дисципліни, що вивчаються аспірантами після засвоєння циклу навчальних дисциплін з історії філософії та філософії, психології і культури на ОКР «бакалавр» та «магістр». Необхідні обов'язкові попередні та супутні дисципліни: “Філософія як досвід мислення”; “Методологія історико-філософського дискурсу”.

8 Технічне й програмне забезпечення / обладнання: Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу:

Письмові роботи: Виконання творчих робіт, тестових завдань, конспект опрацьованих першоджерел.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Передбачено відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування,. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмових завданнях аспірантів є підставою для їх незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Відвідування занять: Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що аспіранти є присутніми на всіх лекціях і практичних заняттях з курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття з певних об'єктивних причин. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених виконання усі видів навчально-наукових завдань, передбачених курсом.

Література: Уся основна література міститься у цьому тексті. Аспіранти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Схема курсу

Тема	Матеріали навчально-методичного комплексу
Філософія та психологія: проблеми взаємостосунків	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Проблематика особистості в історії класичної філософії	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Проблематика особистості у посткласичній філософії	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Сутнісні виміри людського буття в світі	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Проблема природи	Матеріали розміщені на:

особистості у діяльній парадигмі розуміння людського буття	http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Що перетворює індивіда на особистість?	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Особистість у відчуженому суспільстві	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/

11. Система оцінювання та вимоги

Упродовж семестру аспірант може набрати 100 балів, які включають бали за поточну успішність, співбесіду з лектором, індивідуальне завдання та підсумкову контрольну роботу. Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється на заліку. Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС:

Поточна успішність	Співбесіда з лектором	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Сума
50	25	15	10	100

12. Базова література

1. Абульханова К. А. О субъекте психической деятельности: Методологические проблемы психологии / К. А. Абульханова. – М. : Наука, 1973. – 276 с.
2. Асмолов А. Г. Личность как предмет психологического исследования / А. Г. Асмолов. – М. : Наука, 1984. – 378 с.
3. Асмолов А. Г. Психология личности. Принципы общепсихологического анализа / А. Г. Асмолов. – М. : М. : Смысл, 2001. – 416 с.
4. Васильев В. В. История философской психологии: Зап. Европа – XVIII в. / В. В. Васильев. – Калининград, : б/и, 2003. 256 с.

5. Василюк Ф. Е. Психология переживания / Ф. Е. Василюк. – М. : Изд-во МГУ, 1984. – 200 с.
6. Витгенштейн Л. Заметки о философии психологии: Философия : Т. 1 ; [Пер. с нем. Латушкин С. Д.]. – М. : Дом интеллектуальной книги, 2001. – 192 с.
7. Возняк В.С. О «врождённом», «натуре» и «культуре» (размышления вместе с Э.В. Ильенковым и Л.С. Выготским) / В.С. Возняк // Философия Э.В. Ильенкова и современная психология. Сборник научных трудов. / Под общей ред. д.ф.н. Г.В. Лобастова, д.ф.н. Мареевой, д.ф.н. Н.В. Гусевой. - Усть-Каменогорск, 2018. – С. 71-78
8. Возняк В. С. Теоретическая несостоятельность взглядов на «врожденность» человеческих способностей / В. С. Возняк // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2017. – № 13-14 (362-363). – С. 43-49
9. Возняк В.С. О натуре и культуре (размышления вместе с Л.С. Выготским) // Вестник РГГУ. Научный журнал. Серия «Психология. Педагогика. Образование». – 2017. – № 2 (8). – М. : Изд-во Российского государственного гуманитарного университета, 2017. – С. 52-69
10. Возняк В.С. Информационные технологии, адаптивная педагогика и образовательный процесс / В.С. Возняк // Вестник Казахстанско-Американского Свободного Университета. Научный журнал. 5 выпуск: вопросы психологии. Личность, образование, общество. – Усть-Каменогорск, 2016. – С. 77-91
11. Возняк В.С. О «врождённом», «приобретённом» и «социологизаторстве» // Вестник Казахстанско-Американского Свободного Университета. Научный журнал. 1 выпуск: педагогика и образовательные технологии. – Усть-Каменогорск, 2016. – С. 25-33
12. Возняк В.С. «Врожденное» и «приобретенное» как гипостазированные абстракции // Філософські пошуки, вип. 1 (4) / 2016: Проблеми, ідеї і персоналії: культурно-історичний контекст – Львів : Ліга-Прес, 2015. – С. 155-164.
13. Выготский Л. С. Психология развития человека / Л. С. Выготский. – М. : Изд-во Смысл; Эксмо, 2005. – 1136 с.
14. Зинченко В. П. Методология или «охранная грамота»? / В. П. Зинченко // Вопросы психологии. – 1997. – № 3. – С. 129-131.
15. Зинченко В. П. Размышления о душе и ее воспитании / В. П. Зинченко // Вопросы философии. – 2002. – №№ 2, 3.
16. Леонтьев А. Н. Философия психологии / А. Н. Леонтьев / Под ред. А.А. Леонтьева, Д.А. Леонтьева. – М. : Изд-во Моск. Ун-та, 1994. – 228 с.
17. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность / А. Н. Леонтьев. – М. : Изд-во Моск. Ун-та, 1977. – 389 с.
18. Ломов Б. Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии / Б. Ф. Ломов. – М. : Наука, 1984. – 444 с.

19. Лурия А. Р. Идея системности в современной психологии // Системная организация физиологических функций. — М.: Наука, - 1969.
20. Мазиллов В. А. Теория и метод в психологии: Период становления психологии как самостоятельной науки Монография / В. А. Мазиллов. — Ярославль : МАПН, 1998. 359 с.
21. Маркс К. Економічно-філософські рукописи 1844 року / К. Маркс // Твори : перевид. з 2-го рос. / К. Маркс, Ф. Енгельс.— К. : —Політвидав України, 1980. — Т. 42. — С. 39–159.
22. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики / А. Маслоу. — СПб. : Питер, -2017. — 448 с.
23. Михайлов Ф. Т. Перспективы гуманитаризации образования // Михайлов Ф. Т. Избранное / Ф. Т. Михайлов. — М. : Индрик, 2001. — С. 403–451.
24. Михайлов Ф. Т. Философия образования: ее возможности и перспективы // Михайлов Ф. Т. Избранное / Ф. Т. Михайлов. — М. : Индрик, 2001. — С. 452–512.
25. Михайлов Ф. Т. Самоопределение культуры. Философский поиск / Ф. Т. Михайлов. — М. : Индрик, 2003. — 272 с.
26. Наторп Пауль. Философия как основа педагогики / Пауль Наторп // Избранные работы / Пауль Наторп. — М. : Изд. дом “Территория будущего”, 2006. — С. 295–383. — (Университетская библиотека Александра Погорельского).
27. Педагогика сотрудничества (Отчет о встрече учителей-экспериментаторов) [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.ug.ru/issues/?action=topic&toid=3801>
28. Педагогический поиск. — М. : Педагогика, 1989. — 560 с.
29. Проблема человека в западной философии. — М. Прогресс, 1988.
30. Психология и новые идеалы научности: материалы «круглого стола» // Вопросы философии. — 1993. — N 5. С. 3–42.
31. Робинсон Д. Н. Интеллектуальная история психологии ; [пер. с англ. М. К. Тимофеева] / Д. Н. Робинсон. — М. : Ин-т философии, теологии и истории им. Св. Фомы, 2005. — 590 с.
32. Рибалка В. В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): Навч.-метод. посіб. / В. В. Рибалка. — К. : Ніка-Центр, 2003. — 204 с.
33. Хомская Е. Д. О методологических проблемах современной психологии Е. Д. Хомская // Вопросы психологии. — 1997. — N 3. — С. 112–125.
34. Чуприкова НИ. Какой должна быть сегодня научная психология? // Вопросы психологии. - 1997. - N 3. - С. 126– 27.
35. Чуприкова Н.И. Психика и предмет психологии в свете достижений современной нейронауки // Вопр. психол. - 2004. - № 2. - С. 104–118.